

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om Ældretalsmand.

(Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked)

(1. behandling)

Først vil vi fra Demokraatit ønske befolkningen et hjerteligt tillykke med, at der nu er udpeget en ny Ældretalsmand, og vil i den anledning ønske talsmanden rigtig god arbejdslyst. Der er ingen tvivl om, at der venter et stort stykke arbejde i at fremme de ældres stemme i vores samfund.

Vi er fra Demokraatit ikke i tvivl om, at de ældre skal have bedre betingelser for at blive gamle og ikke mindst, trygge her i deres hjemland. Men vi vil heller ikke lægge skjul på, at vi har været imod en oprettelse af en talsmandsfunktion. Dette af flere årsager. Et er, at vi ikke mener at en øget administration kommer vores ældre borgere til gode på nogen måde, tværtimod. Vi vil gerne afbureaukratisere og fremme flere varme hænder til den direkte ældrepleje for at sikre, at de ældre oplever en værdig behandling i deres daglige liv, og får en oplevelse af øget livskvalitet. Et andet argument imod oprettelsen af sådan en institution er, at vi mener det er en politisk falliterklæring. Er vi virkelig blevet så virkelighedsfjerne fra politisk hold, at vi ligefrem har brug for en "neutral" stemme til at fortælle os, hvordan vores ældre har det i hverdagen og i systemet? At vi ikke selv kan lave lovgivning på baggrund af den nødvendige dialog en politiker bør have med befolkningen? Eksempelvis ved vi, at Inatsisartuts ombudsmand retter hård kritik i forhold til manglende viden og handling fra et plejehjem, hvor medarbejdere ikke kender til de juridiske arbejdsgange i forbindelse med udførelsen af ældrepleje, eksempelvis under et bad og et bleskift, hvor der er set eksempler på tvang og/eller frihedsberøvelse. At vores ældre borgere ønsker en god, og tryk behandling i vores sundhedsvæsen, som har et tæt og stærkt samarbejde med kommunerne og de pårørende. At vores ældre borgere ønsker en værdig og personlig anerkendelse ved at inkluderes i samfundet, og det at kunne være en del af et arbejdsmarked uden at blive fratrukket deres pension. Ligeledes et stærkt ønske om at blive uafhængig af ægtefælles indkomst, grundet gensidig forsørgerpligt. Ja, jeg kunne komme på flere eksempler på konkrete lovmæssige ændringer vi kunne tage fat på fra politisk side.

I forbindelse med oprettelsen af en talsmandsfunktion fremgår det ligeledes i høringsvaret, at de ældre ikke direkte støtter forslaget om en talsmandsfunktion. Rådet for Menneskerettigheder har ligeledes indsendt et hørings svar til dette forslag, som appellerer til at man bør arbejde ud fra et menneskerettighedsprincip med Paris Principperne, og at den politiske uafhængighed kan sikres på anden vis.

Ja, vi ved at lignende institutioner, såsom Børnetalsmanden og Handikaptalsmanden i dag sidder med en stor viden og bidrager til at politikerne får adgang til valide data. Det anerkender vi til fulde. Der har været for stort tabu om alt for mange forhold i vores samfund vedrørende børn, og familier og personer med

funktionsnedsættelser, og nu mener et politisk flertal at det er de ældres tur. Men jeg har stadigvæk den holdning og overbevisning, at det er manglende politisk årvågenhed, som forårsager det kontinuerlige systemiske omsorgssvigt, og da mener jeg, at det principielt er mere korrekt at pengene bruges på den direkte ældrepleje og borgerkontakt, som skal sikre de ældres livsvilkår i stedet for at etablere et sekretariat, som oven i købet ikke skal lave sagsbehandlingsarbejde.

Det tidligere Naalakkersuisut arbejdede på et lovforslag om at etablere en Menneskerettighedskommission ved at samle alle talsmandsfunktionerne med henblik på at styrke arbejdet med menneskerettighederne generelt, og for at sikre at borgerne havde ét sted at henvende sig til, og derved blive betjent ensartet af én stærk organisation uden at blive henvist til det ene og det andet. Vi ved godt, at mange ældre kan have funktionsnedsættelser som led i et medfødt handicap, men også som led i et naturligt og hårdt arbejde. Vi ser derfor igen en risiko for, at vi atter gør den fejl fra politisk hold, at vi deler rådgivning og vejledning op i flere instanser fremfor at gøre det nemt for vores borgere med indgang til én videnskanal.

Vi vil derfor med disse ord fremsætte følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge fordele og ulemper ved at samle talsmandsinstitutionerne i en form for menneskerettighedskommission med fælles sekretariat

Undersøgelsen skal udarbejdes i tæt dialog og i et nødvendigt samarbejde med de berørte parter. Vi ser det som en stor fordel, at alle berørte parter tager del i udviklingsarbejdet i relation til at sikre arbejdet med menneskerettighederne i Grønland og ikke arbejde i flere, separate siloer. Derfor vil en etablering af en sekretariatsfunktion for ældretalsmanden ikke skabe den fornødne, dynamiske udvikling, men atter appellere til at vi gør "som vi plejer". Det synes jeg, at vi har gjort i alt for mange år ved at påsætte et "plaster" og udføre pseudopolitik fremfor at forholde os til de konkrete – og i visse tilfælde, kummerlige livsvilkår vores ældre borgere, har. Vi anerkender Naalakkersuisuts ønske om at forbedre vilkårene for ældre, vi mener bare at vi kan skabe bedre reformer igennem politisk fornyelse, sikre højere faglig sparring, som i sidste ende skal komme os alle sammen til gode.

Med disse ord kunne vi principielt forkaste forslaget, men vi er klar til at gå i dialog for at finde frem til en smartere, enklere og ikke mindst, tydeligere kommandovej for at øge kendskabet til arbejdet med de ældres rettigheder, og ikke mindst, gøre det nemt for vores ældre borgere at rette henvendelse til én kanal for råd og vejledning.

På den baggrund henvises forslaget til behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.